

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobkyně: **N. A.**,
nar., státní příslušnost: Kazachstán,
bytem v ČR,

zastoupené JUDr. Matějem Šedivým, advokátem,
sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační**
politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2023, č. j. OAM-658/ZA-ZA11-K01-2023,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobkyni mezinárodní ochrana podle § 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
2. Žalobkyně uvádí, že její manžel si v Kazachstánu vzal úvěr za účelem financování víz a vozidla určeného pro podnikání, závazek však neuhradil a věřitel jej unesl na neznámé místo, kde ho zbil a vyhrožoval mu. Manžel nenašel důvěru v řešení tohoto problému cestou tamní policie. Žalovaný nevypořádal adekvátně skutečnost, že se žalobkyně spolu se svým manželem kriticky vyjádřila k činnosti kazašské policie. Odůvodnění rozhodnutí sice odkazuje na soustavu policejních orgánů, ale nezabývá se existencí inspekčního orgánu dozorujícího nad činností policie. Žalobkyně nepovažuje za vhodné podat anonymní stížnost k rukám prokurátora, protože se z takového postupu vytrácí anonymita. Pokud by si její manžel stěžoval na nečinnost a neschopnost policejního orgánu, třebaže anonymně, policie by se mu mstila a represe by byla směřována i vůči ní. Žalobkyně se domnívá, že splňuje podmínky doplňkové ochrany. Dále namítá nedostatečné posouzení humanitárních důvodů, protože je ve složité a neřešitelné finanční situaci a v domovském státu není schopna financovat životní náklady své rodiny. Žalobkyně také cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007-66, a upozorňuje, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, co správní orgán usuzuje ohledně jejích obav, respektive obav jejího manžela. Z těchto důvodů navrhuje, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k novému projednání a rozhodnutí.
3. Žalovaný ve svém vyjádření upozorňuje, že žalobkyně odvozuje svůj azylový příběh od příběhu svého manžela, jehož věc je vedena pod sp. zn. 13 Az 1/2024. Sama neměla v zemi původu žádné problémy. Žalovaný plně odkazuje na své vyjádření v případě jejího manžela a pouze stručně uvádí, že nesouhlasí s žalobními námitkami, které nereflektují závěry uvedené v napadeném rozhodnutí. Navrhuje, aby soud žalobu zamítl.
4. Z obsahu spisového materiálu, vyplynuly následující, pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:
5. K žádosti žalobkyně sdělila, že je uzbecké národnosti, dorozumí se rusky, kazašsky a uzbecky a jejím náboženským vyznáním je islám. Nemá politické přesvědčení, nikdy nebyla členkou politické strany nebo politicky aktivní. Ve vlasti naposledy žila ve městě X. Do České republiky přicestovala dne 10. 11. 2022 letecky na základě litevského turistického víza. Dříve ve státech EU nepobývala a o mezinárodní ochranu také nežádala. Je zdravá. K důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že její manžel si s kamarádem koupil na dluh nákladní vozidlo, se kterým následně havaroval, nemohl splácet dluh a soukromí věřitelé mu začali vyhrožovat. V případě návratu do vlasti se s manželem obávají jednání těchto osob.
6. Žalobkyně v pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělila, že s manželem odjeli z vlasti, protože tam měli dluh a bylo jim vyhrožováno. Zprostředkovatel jim nabídl litevská víza, jejichž vyřízení trvalo krátce, a koupil letenky do ČR. Žalobkyně s manželem za víza a letenky zaplatili 5000 USD. Po příjezdu do ČR chtěli odjet do Litvy autobusem, ale neměli peníze. Neměla problémy s vycestováním z Kazachstánu. Po skončení platnosti víza pobývali v ČR nelegálně, protože neměli kam odjet. Krajané jim poradili řešit situaci pomocí žádosti o azyl. Ve vlasti neměla problémy s policií nebo jinými státními orgány a ani kvůli své rase, národnosti, pohlaví nebo náboženskému přesvědčení. Manžel si s kamarádem půjčil peníze v dubnu nebo květnu 2022, výši dluhu jí nesdělil. Žalobkyně zná jméno jednoho z věřitelů. Manžel v červenci 2022 v Rusku havaroval a vozidlo včetně zboží bylo zničeno.

Asi po měsíci za nimi domů přišli věřitelé, odvezli manžela, zbili ho, vyhrožovali a chtěli po něm peníze. Věřitelé mu vyhrožovali od července 2022 do jejich odjezdu z vlasti. Jezdili k nim domů, telefonovali a několikrát manžela fyzicky napadli. Žalobkyně neví, kolikrát se tak stalo. Manžel se skrýval u příbuzných a rozhodli se odcestovat z vlasti. Žalobkyně se neobrátila na nikoho s žádostí o pomoc, protože manželovi vyhrožovali, že pokud tak učiní, dopadne ještě hůř. Manžel se chtěl s věřiteli domluvit, ale oni chtěli nové auto nebo peníze. Dluh byl zajištěn jejich domem, který jim nadále patří, dokumenty od něj jsou však u věřitelů. Žalobkyně slyšela, že dům nemá takovou hodnotu, aby dluh umožnil. Sama neměla s věřiteli problémy, pouze její manžel. Odcestovala z Kazachstánu, aby byla s ním. Jiné problémy ve vlasti neměla. Nyní chtějí legální pobyt v ČR. V případě návratu do Kazachstánu se obává, že věřitelé mohou jeho manžela zabít. Nemají možnost, jak splatit dluh. Na otázku, proč do policejního protokolu před necelými třemi měsíci uvedla, že jí ve vlasti nic nehrozí a s manželem mohou vycestovat, odpověděla, že tenkrát chtěla odjet do vlasti, ale mluvila s matkou, která jí řekla, že věřitelé pořád chtějí splatit dluh, o děti je doma postaráno a mají zůstat v ČR.

7. Soud vyšel v dané věci mj. z následujících ustanovení právních předpisů:
8. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
9. Podle § 14 zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen "humanitární azyl") z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.*
10. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
11. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *se za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
12. Žalobkyně namítá, že se žalovaný nevypořádal adekvátně se skutečností, že se s manželem kriticky vyjádřili k činnosti kazašské policie. Soud nejprve konstatuje, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobkynin manžel má problémy plynoucí ze soukromoprávního vztahu a na kazašskou policii se neobrátil. Jeho žalobu proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany soud zamítl rozsudkem dne 30. 5. 2024, č. j. 13 Az 1/2024-21, kdy se soud ztotožňuje

s tam uvedenými závěry i pro věc žalobkyně, kdy její azylový příběh se odvíjí od příběhu jejího manžela (žalobce ve věci 13 Az 1/2024). Obdobně jako v případě jejího manžela žalovaný správně zařadil do správního spisu Informaci OAMP, Kazachstán, Policie, Struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy ze dne 19. 10. 2023, ze které vycházel při hodnocení problematiky fungování kazašské policie na str. 4 napadeného rozhodnutí.

13. Podle této Informace sice kazašská policie vykazovala dlouhodobě nízkou důvěru ze strany společnosti, mimo jiné v souvislosti s endemickými korupčními praktikami, ale běžnou kriminalitu se daří řešit. Nahlášení běžného zločinu cizí osobou nepředstavuje problém a postižené osoby jsou ochotny obracet se na policii. Velká města nečelí na rozdíl od venkovských oblastí personálnímu nedostatku policistů a příbuzenské vztahy mezi komunitou a policií nehrají větší roli. Ve větších městech mohou mít příslušníci etnických menšin lepší přístup k policejní ochraně. Policie v případech běžné kriminality poskytuje obětem ochranu a vzniká jim nárok na odškodnění. Mezi tzv. běžnou kriminalitu zpráva o zemi původu řadí i vydírání. Na základě těchto údajů a tvrzení žalobkyně je možné konstatovat, že její manžel se stal obětí vydírání, které zpráva o zemi původu výslovně řadí mezi tzv. běžnou kriminalitu, kvůli které jsou lidé ochotni obracet se na policii, která ji standardně vyšetřuje. Zároveň žalobkyně a její manžel pocházejí ze X, třetího největšího města v Kazachstánu, proto nepředstavují problém případné příbuzenské vztahy mezi komunitou a policií či příslušnost k etnické menšině. Žalobkyně nebo její manžel měli možnost obrátit se na policejní orgán s žádostí o pomoc, ale neučinili tak. Žalobkyně neuvedla žádnou předchozí negativní zkušenost s policií, která by odůvodňovala její nedůvěru. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, *„pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“* Žalobkyně a její manžel se ani nepokusili svou situaci vyřešit prostřednictvím vnitrostátní ochrany, která byla dostupná, proto není možné poskytnout ochranu mezinárodní. Žalovaný se řádně věnoval činnosti policejních orgánů v Kazachstánu, vycházel z relevantní zprávy o zemi původu a dospěl k jednoznačnému závěru, se kterým se soud ztotožňuje.
14. Dále žalobkyně upozorňuje, že se žalovaný nezabýval existencí inspekčního orgánu dozorujícího nad činností policie. Nepovažuje za vhodné podat anonymní stížnost k rukám prokurátora, protože se z takového postupu vytrácí anonymita. Soud však konstatuje, že mezi prostředky nápravy nečinnosti policie žalovaný v napadeném rozhodnutí zařadil nejen anonymní stížnosti k příslušné kanceláři prokurátora, nýbrž i stížnost k vyšší instanci v rámci policie či k příslušnému odboru vnitřní bezpečnosti policie. Pokud by žalobkyně shledala v činnosti policie nedostatky a nechtěla by podat anonymní stížnost k prokurátorovi, měla by k dispozici další možnosti zjednání nápravy. Již citovaná Informace OAMP obsahuje také část 6. Vnitřní a vnější ochranné mechanismy, kde jsou uvedeny podrobnosti a také další možnosti, které je možné v případě nečinnosti policie využít, konkrétně stížnost k vyšší instanci prokuratury v případě nečinnosti prokurátora, podnět na kancelář prezidenta republiky či podnět adresovaný ombudsmanovi. Soud považuje za irelevantní, že zmíněná zpráva o zemi původu a napadené rozhodnutí výslovně nezmiňují pojem inspekce, protože bezesporu obsahují údaje o orgánech, které vykonávají dozor nad činností kazašské policie.

15. Žalobkyně se také domnívá, že pokud by si její manžel stěžoval na nečinnost a neschopnost policejního orgánu, policie by se mu mstila a represe by byla směřována i vůči ní. Z žádné okolnosti však nevyplývá, proč by měl policejní orgán potřebu se mstít. Žalobkyně nikdy nebyla politicky aktivní, ze země vycestovala legálně, osobně žádné problémy ve vlasti neměla. Soudu je z úřední činnosti známo, že ani její manžel se nikdy k politice nevyjadřoval, vycestoval s ní bez problémů a kromě dluhu jiné potíže neměl. Soud rovněž připomíná, že v případech vydírání kazašská policie postupuje standardně, a tyto obavy považuje za nedůvodné.
16. Dále žalobkyně uvádí, že splnila podmínky doplňkové ochrany. Soud se však domnívá, že se žalovaný zcela adekvátně s doplňkovou ochranou vypořádal na str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí. Žalobkyni nehrozí vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, protože jej Kazachstán zrušil v roce 2021. Ohledně rizika nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání žalovaný uvedl, že žalobkyně neměla během svého pobytu ve vlasti žádné konkrétní problémy se státními orgány a ani neuvedla žádné skutečnosti dokazující, že by jí hrozila vážná újma ze strany státních orgánů či soukromých osob. V případě potíží se soukromou osobou, tedy věřitelem, má možnost vyhledat vnitrostátní ochranu. Žalovaný posoudil návrat žalobkyně i s ohledem na její neúspěšnou žádost o mezinárodní ochranu a dospěl k závěru, že v této souvislosti nebude mít obtíže. V Kazachstánu ani neprobíhá ozbrojený konflikt a bezpečnostní situace je stabilní. Případné vycestování nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Soud proto souhlasí se závěrem žalovaného, že nebyly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany.
17. Žalobkyně také namítá nedostatečné posouzení humanitárních důvodů, protože je ve složité a neřešitelné finanční situaci a v domovském státu není schopna financovat životní náklady své rodiny. Soud v tomto ohledu upozorňuje na to, že žalobkyně odcestovala ze země, protože jejímu manželovi začali vyhrožovat věřitelé, s čímž se žalovaný vypořádal zcela dostatečně. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32, *„primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení, důkazní břemeno je následně rozloženo mezi něj a správní orgán.“* Žalobkyně se během správního řízení ani nezmínila o tom, že by v domovském státu nebyla schopna financovat své životní náklady, proto se s nimi žalovaný ani nemohl vypořádat. V rámci posouzení humanitárního azylu žalovaný zcela standardně uvedl, že je žalobkyně dospělá, svéprávná, v produktivním věku, zdravá, nemá zvláštní zdravotní potřeby a je schopná zajistit si prostředky na své životní náklady prací. Správně poznamenal, že se žalobkyně ani výslovně nedomáhala humanitárního azylu, který navíc může být udělen jen za výjimečných okolností. Soud zároveň doplňuje, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, *„je sice možno pochopit, že dlouhodobá tíživá ekonomická situace stěžovatele v zemi, kde velká část obyvatel trpí chudobou, bez konkrétní perspektivy zlepšení, může vést až k rozhodnutí svou vlast opustit a pokusit se najít lepší životní podmínky jinde, obzvlášť když se tím zároveň vyřeší vyhrčené osobní spory. Institut azylu však není a nikdy nebyl nástrojem k řešení takové situace. [...] Obecně lze za určitých okolností udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.“* (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu

ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019-46, a ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020-40) Žalobkynina nepříznivá ekonomická situace rozhodně nemá svůj původ v azylově relevantním důvodu, nýbrž v nesplaceném smluvním závazku jejího manžela. Humanitární azyl je rovněž možné udělit jen v případě hodném zvláštního zřetele, není na něj právní nárok a posouzení jeho důvodů je otázkou správního uvážení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Soud uzavírá, že žalovaný nepochybil při posuzování, zda byly splněny podmínky humanitárního azylu.

18. Dále žalobkyně upozorňuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007-66, a uvádí, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, co správní orgán usuzuje ohledně jejích obav, respektive obav jejího manžela. Poměrně obsáhlá citace z výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu obsahuje obecný popis řady náležitostí odůvodnění, žalobkyně se k nim však blíže nevyjadřuje. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, „[l]íčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem.“ Soud se domnívá, že se žalovaný vypořádal se všemi tvrzeními žalobkyně a své závěry podložil relevantními a aktuálními zprávami o zemi původu. Je také zcela jednoznačné, co správní orgán usuzuje ohledně jejích obav. Pokládá její azylový příběh za věrohodný, protože se během správního řízení nevyskytly žádné nesrovnalosti, a zaměřil se na dostupnost vnitrostátní ochrany před jednáním soukromých osob. Dospěl k závěru, že její obavy nejsou azylově relevantní. Mezinárodní ochrana je výjimečným institutem, jehož smyslem není poskytovat ochranu před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu. Podle názoru soudu se žalovaný žádného pochybení nedopustil.
19. Soud z důvodů shora uvedených žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
20. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 26. 9. 2024

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce